

Tema 19. La resurrecció de la carn

El cos ressuscitat serà real i material, però no terrenal ni mortal. L'enigma de la mort de l'home es comprèn només en vista de la resurrecció de Crist i de la nostra resurrecció en Ell. La vida eterna és el que dona sentit últim i permanent a la vida humana, a l'afany ètic, al lliurament generós, al servei abnegat, a l'esforç per comunicar la doctrina i l'amor de Crist a totes les ànimes.

25/01/2023

Índex

- La fe en la resurrecció
- El sentit cristià de la mort
- La vida eterna en comunió íntima amb Déu
- L'infern com a rebuig definitiu de Déu
- Purificar-se per poder trobar Déu
- Bibliografia bàsica
- Lectures recomanades

.....

Al final del Símbol dels Apòstols
l'Església proclama: «Crec en la
resurrecció de la carn i en la vida

eterna». En aquesta fórmula es contenen, breument enunciats, els elements fonamentals de l'esperança escatològica de l'Església, és a dir, del que l'home espera al final de la seva vida. La base de l'esperança cristiana és la promesa divina.

La fe en la resurrecció

En moltes ocasions l'Església ha proclamat la seva fe en la resurrecció de tots els morts al final dels temps. D'alguna manera, es tracta de l'“extensió” de la Resurrecció de Jesucrist, «el primer d'una multitud de germans» (*Rm* 8, 29), a tots els homes, justos i pecadors, que tindrà lloc quan Ell vingui a la fi dels temps per jutjar els vius i els morts. Amb la mort, com sabem, l'ànima se separa del cos, però amb la resurrecció, el cos i l'ànima s'uneixen de nou entre si en la glòria, per sempre (cf. *Catecisme*, 997). El dogma de la resurrecció dels morts, al mateix

temps que parla de la plenitud de vida immortal a la qual està destinat l'home, es presenta com un record viu de la seva dignitat, especialment en el seu vessant corporal. Parla de la bondat del món, del cos, del valor de la història viscuda dia a dia, de la vocació eterna de la matèria. Per això, contra els gnòstics del segle II, els Pares de l'Església han insistit en la resurrecció *de la carn*, és a dir, de la vida de l'home en la seva materialitat corpòria.

Sant Tomàs d'Aquino considera que la resurrecció dels morts és natural pel que fa al destí de l'home (perquè l'ànima immortal està feta per estar unida al cos, i viceversa), però és sobrenatural respecte a Déu, que és qui ho duu a terme (*Summa Contra Gentes*, IV, 81), és a dir, natural quant a la “causa final”, sobrenatural referent a la “causa eficient”.

El cos ressuscitat serà real i material; però no terrenal ni mortal. Sant Pau s'oposa a la idea d'una resurrecció com a transformació humana dins de la història i, per tant, parla del cos ressuscitat com a “gloriós” (cf. *Fl* 3, 21) i “espiritual” (cf. *1 Co* 15, 44). La resurrecció de l'home, com la de Crist, tindrà lloc, per a tothom, després de la mort, al final dels temps.

L'Església no promet als cristians una vida d'èxit segur en aquesta terra, el que s'anomena una *utopia*, ja que la nostra vida terrenal està sempre marcada per la Creu. Alhora, per la recepció del Baptisme i de l'Eucaristia, el procés de la resurrecció ja ha començat aquí a la terra d'alguna manera (cf. *Catecisme*, 1000). Segons sant Tomàs, en l'estat ressuscitat, l'ànima informarà el cos tan profundament que en aquest en quedaran reflectides totes les qualitats morals i espirituals (*Summa*

Theologiae, III. Suppl., qq. 78-86). En aquest sentit, la resurrecció final, que tindrà lloc amb la vinguda de Jesucrist en la glòria, farà possible el judici definitiu de vius i morts.

Respecte a la doctrina de la resurrecció es poden fer quatre observacions pràctiques:

1) La doctrina de la resurrecció final exclou les teories de la *reencarnació*, segons les quals l'ànima humana, després de la mort, emigra cap a un altre cos, repetides vegades si fa falta, fins que queda definitivament purificada. La vida humana és única... no es repeteix; això dona espessor a tot el que fem quotidianament. Sobre això, el Concili Vaticà II ha parlat de les «les arres de la nostra herència» (*Lumen gentium*, 48).

2) Una manifestació clara de la fe de l'Església en la resurrecció del mateix cos és la veneració de les

reliquies dels sants, tan central en la pietat dels creients.

3) Tot i que la cremació no és il·lícita, tret que es triï per raons contràries a la fe (CIC, 1176), l'Església aconsella vivament conservar el costum pietós de sepultar els cossos;^[1] el cos en la seva materialitat és part integrant de la persona, ressuscita a la fi dels temps, ha tingut contacte amb els sagraments instituïts per Crist i ha estat temple de l'Esperit Sant; s'entén llavors que en el moment de la sepultura se'n respecti la materialitat al màxim nivell possible; el menyspreu d'avui dia cap a la corporeïtat humana com a criatura de Déu destinada a la resurrecció aconsella evitar la cremació de manera particular avui dia.

4) La resurrecció dels morts coincideix amb el que la Sagrada Escriptura anomena la vinguda del «cel nou i la terra nova» (*Catecisme*,

1043; 2 *Pe* 3, 13; *Ap* 21, 1). No només l'home arribarà a la glòria, sinó que tot el cosmos, en el qual l'home viu i actua, serà transformat. «L'Església a la qual som tots cridats en el Crist Jesús i dins la qual, per la gràcia de Déu, arribem a la santedat, tan sols atenyerà la seva plena perfecció a la glòria del cel quan arribi el temps de la restauració universal (cf. *Act* 3, 21) i, juntament amb la humanitat, serà també perfectament renovat en el Crist l'univers, el qual està íntimament unit amb l'home i per ell ateny el seu fi (cf. *Ef* 1, 10; *Col* 1, 20; 2 *Pe* 3, 10-13)» (*Lumen gentium*, núm. 48). Certament, hi haurà continuïtat entre aquest món i el món nou, però també una discontinuïtat important marcada per la perfecció, la permanència i la felicitat completa.

El sentit cristià de la mort

L'enigma de la mort de l'home es comprèn només en vista de la

resurrecció de Crist i de la nostra resurrecció en Ell. En efecte, la mort, la pèrdua de la vida humana, la separació d'ànima i cos, es presenta com el mal més gran en l'ordre natural. Però serà superada de manera completa quan Déu en Crist ressusciti els homes al final dels temps.

És cert que *la mort es presenta com a natural* en el sentit que l'ànima es pot separar del cos. Marca el terme de la peregrinació terrenal. Després de la mort l'home no pot merèixer o desmerèixer res més; ja no tindrà la possibilitat de penedir-se. Just després de la mort l'ànima anirà al cel, a l'infern o al purgatori, passant pel que s'anomena el *judici particular* (cf. *Catecisme*, 1021-1022). La inexorabilitat de la mort serveix a l'home per redreçar la seva vida, per aprofitar el temps i els altres talents que Déu li ha donat, per obrar

rectament, per gastar-se en el servei dels altres.

D'altra banda, l'Escriptura ensenya que la mort ha entrat al món a causa *del pecat* (cf. *Gn* 3, 17-19; *Sv* 1, 13-14; 2, 23-24; *Rm* 5, 12; 6, 23; *Jm* 1, 15; *Catecisme*, 1007). En aquest sentit, la mort es considera com un càstig pel pecat: l'home que volia viure al marge de Déu, ha d'acceptar l'amargor i les conseqüències de la ruptura amb Ell, amb la societat i amb si mateix com a fruit del seu allunyament.

Tanmateix, Crist, amb la seva obediència, va vèncer la mort i va guanyar la resurrecció i la salvació per a la humanitat. Per a qui viu en Crist pel Baptisme, la mort continua sent dolorosa i repugnant, però ja no és un record viu del pecat, sinó una oportunitat preciosa de poder corregir amb Crist, mitjançant la mortificació i el lliurament als altres.

«Si morim amb ell, amb ell també viurem» (2 *Tm* 1, 11). Per aquesta raó, «gràcies al Crist, la mort cristiana té un sentit positiu» (*Catecisme*, 1010). La mort gradual a un mateix que implica la vida cristiana (la mortificació) serveix per a la unió definitiva amb Crist per mitjà de la mort.

La vida eterna en comunió íntima amb Déu

En crear i redimir l'home, Déu l'ha destinat a la comunió eterna amb Ell, la qual cosa sant Joan anomena la “vida eterna”, el que se sol anomenar “el cel”. Així, Jesús comunica la promesa del Pare als seus: «Molt bé, servent bo i fidel! Has estat fidel en poca cosa; jo t'encomanaré molt més. Entra al goig del teu Senyor» (*Mt* 25, 21). I en què consisteix la vida eterna? No és com «un continu succeir-se de dies del calendari, sinó com un moment ple de satisfacció, en

el qual la totalitat ens abraça i nosaltres abracem la totalitat. Seria el moment de submergir-se en l'oceà de l'amor infinit, en el qual el tempo —l'abans i el després— ja no existeix. Podem únicament provar de pensar que aquest moment és la vida en sentit ple, submergir-se sempre novament en la immensitat del ser, alhora que estem desbordats simplement per l'alegria» (Benet XVI, *Spe salvi*, 12).

Al cap i a la fi, la vida eterna és el que dona sentit últim i permanent a la vida humana, a l'afany ètic, al lliurament generós, al servei abnegat, a l'esforç per comunicar la doctrina i l'amor de Crist a totes les ànimes. L'esperança cristiana al cel no és individualista, “per a mi”, sinó referida a tots els homes (cf. *Spe salvi*, 13-15, 28, 48). Partint de la promesa de la vida eterna, el cristià es convenç fermament que “val la pena” viure la vida cristiana en

plenitud. «El cel és el fi últim i la realització de les aspiracions més profundes de l'home, l'estat de felicitat suprem i definitiu» (*Catecisme*, 1024).

Els que moren en gràcia seran per sempre semblants a Déu, perquè el veuen “tal com és” (1 Jn 3, 2), és a dir, “cara a cara” (1 Co 13, 12), el que s'anomena la “visió beatífica” de Déu. El cel és l'expressió màxima de donació de Déu a l'home.

Alhora, al cel l'home podrà estimar les persones que ha estimat al món amb un amor pur i perpetu. «No ho oblideu mai: després de la mort us rebrà l'Amor. I en l'amor de Déu trobareu, a més, tots els amors nets que heu tingut a la terra» (sant Josepmaria, *Amics de Déu*, 221). El goig del cel arriba a la seva culminació plena amb la resurrecció dels morts.

Que el Cel duri eternament no vol dir que en ell l'home deixi de ser lliure. Certament, al cel l'home no peca; no pot pecar perquè, veient Déu cara a cara, en realitat l'home no vol pecar. De manera lliure i filial, l'home salvat es quedarà en comunió amb Déu per sempre, perquè "li dona la gana". Amb el cel, la seva llibertat assoleix la realització plena.

Finalment, segons sant Tomàs, la vida eterna depèn de la caritat que cadascú tingui: «Qui té més caritat, participa més de la llum de la glòria i veurà més perfectament Déu i serà feliç» (*Summa Theologiae*, I, q. 12, a. 6, c).

L'infern com a rebuig definitiu de Déu

La Sagrada Escripura ensenya que els homes que no es penedeixin dels seus pecats greus perdran el premi etern de la comunió amb Déu, i en canvi patiran la desgràcia perpètua.

«Morir en pecat mortal sense haver-se penedit i sense acollir l'amor misericordiós de Déu significa quedar-se separat d'ell definitivament per la nostra pròpia elecció lliure. Aquest estat d'autoexclusió definitiva de la comunió amb Déu i amb els benaurats és el que anomenem "infern"» (*Catecisme*, 1033). No és que Déu predestini ningú a la condemnaió perpètua; és l'home que, buscant el seu fi últim al marge de Déu i de la seva voluntat, construeix per a ell un món aïllat en el qual no poden penetrar la llum ni l'amor de Déu. L'infern és un misteri, el misteri de l'Amor rebutjat, és senyal del poder destructor de l'home lliure quan s'allunya de Déu. L'infern és "el no estimar més", deien molts literats.

La doctrina sobre l'infern al Nou Testament es presenta com una crida a la responsabilitat en l'ús dels dons i

els talents rebuts, i a la conversió. La seva existència fa entreveure a l'home la gravetat del pecat mortal, i la necessitat d'evitar-lo per tots els mitjans, principalment, com és lògic, mitjançant l'oració confiada i humil. La possibilitat de la condemna perpètua recorda als cristians, a més, la necessitat de viure una vida enterament dedicada als altres en l'apostolat cristià.

Purificar-se per poder trobar Déu

«Els qui moren en la gràcia i l'amistat de Déu, però imperfectament purificats, tot i tenir la salvació eterna assegurada, sofreixen una purificació després de la mort, a fi d'obtenir la santedat necessària per a entrar al goig del cel» (*Catecisme*, 1030). Es pot pensar que molts homes, encara que no hagin viscut una vida santa a la terra, tampoc no s'han tancat definitivament en el pecat. La possibilitat de ser netejats,

després de la mort, de les impureses i les imperfeccions d'una vida més o menys malaguanyada, es presenta llavors com una nova bondat de Déu, que vol viure en comunió íntima amb ell. «El purgatori és una misericòrdia de Déu, per netejar els defectes dels qui desitgen identificar-se amb Ell» (sant Josepmaria, *Solc*, 889).

L'Antic Testament parla de la purificació ultraterrenal (cf. 2 *Ma* 12, 40-45). Sant Pau, a la primera carta als Corintis (1 *Co* 3, 10-15), presenta la purificació cristiana, en aquesta vida i en la futura, a través de la imatge del foc; un foc que d'alguna manera emana de Jesucrist, Salvador, Jutge, i Fonament de la vida cristiana. Tot i que la doctrina del Purgatori no s'ha definit formalment fins a l'edat mitjana (cf. *DH* 856, 1304), l'antiquíssima i unànime pràctica d'oferir sufragis pels difunts, especialment mitjançant el sant

Sacrifici eucarístic, és un indicatiu clar de la fe de l'Església en la purificació més enllà de la mort. No tindria sentit resar pels difunts si no podien ser ajudats.

El purgatori es pot considerar, per tant, com un *estat* de llunyania temporal i dolorosa de Déu, en el qual es perdonen els pecats venials, es purifica la inclinació al mal que el pecat deixa en l'ànima i se supera la “pena temporal” deguda al pecat. En efecte, el pecat no només ofèn Déu i danya el mateix pecador, sinó que, per mitjà de la comunió dels sants, danya l'Església, el món, tota la humanitat. Però l'oració de l'Església pels difunts restableix d'alguna manera l'ordre i la justícia i ens reconcilia definitivament amb Déu.

Al purgatori es pateix molt, segons la situació de cadascú. Tanmateix, es tracta d'un dolor amb un gran significat, «un dolor benaurat»

(Benet XVI, *Spe salvi*, 47). Per això, es convida els cristians a buscar la purificació dels pecats en la vida present mitjançant la contrició, la mortificació, la reparació i la vida santa.

Paul O'Callaghan

Bibliografia bàsica

— *Catecisme de l'Església Catòlica*, 988-1050.

Lectures recomanades

— Sant Joan Pau II, *Catequesis sobre el Credo IV: Credo en la vida eterna*, Palabra, Madrid, 2000 (audiències del 25.V.1999 al 4.VIII.1999).

— Benet XVI, *Spe salvi*, 30.XI.2007.

— Sant Josepmaria, homilia
L'esperança del cristià, a: *Amics de Déu*, 205-221.

[1] Cf. Instrucció *Ad Resurgendum cum Christo*, de la Congregació de la Doctrina de la fe (2016), sobre la sepultura dels difunts i la conservació de les cendres en cas de cremació.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/tema-19-la-
resurreccio-de-la-carn/](https://dev.opusdei.org/ca/article/tema-19-la-resurreccio-de-la-carn/) (04/08/2025)